

Naamskeuze in het nieuw Burgerlijk Wetboek

Inleiding

Het hebben van een naam is een fundamenteel recht van het kind. Art. 7 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten voor het Kind, houdt in dat het kind na de geboorte onmiddellijk wordt ingeschreven bij het Centraal Bureau voor Burgerzaken en dat het vanaf de geboorte het recht heeft op een naam, een nationaliteit te verwerven, voor zover mogelijk, het recht om zijn of haar ouders te kennen en door hen te worden verzorgd. Volgens ons burgerlijk recht moet de geboorteakte die bij aangifte van de geboorte wordt opgemaakt onder meer de voornamen en de geslachtsnaam van het kind vermelden.

Het afstammingsrecht vormt de basis voor het ouderschap. Afstamming bepaalt wie juridisch als ouder wordt aangemerkt en legt zo de fundamentele band tussen ouder en kind vast. Belangrijk is dat wanneer de wet spreekt over ouders, hiermee de juridische ouders worden bedoeld en niet per se de biologische ouders. Met de invoering van het nieuwe Burgerlijk Wetboek per 1 mei 2025 zijn de regels rondom de naamgeving van kinderen ingrijpend gewijzigd. Ouders hebben nu meer keuzemogelijkheden en het oude systeem, waarbij een kind binnen het huwelijk automatisch de achternaam van de vader kreeg, is losgelaten. Dat systeem werd al langer als discriminerend beschouwd. Ook de termen ‘wettig’ en ‘onwettig’, die als stigmatiserend werden ervaren, zijn verdwenen.

Naamskeuze: meer mogelijkheden voor ouders

Ouders kunnen voortaan bij de geboorte van hun eerste kind kiezen uit drie opties:

- De achternaam van de vader
- De achternaam van de moeder
- Een combinatie van beide achternamen (maximaal twee namen)

Deze keuze geldt voor alle volgende kinderen van dezelfde ouders. De naamskeuze wordt vastgelegd bij de burgerlijke stand, bij voorkeur vóór of tijdens de geboorteangifte. Doen de ouders geen naamskeuze, dan geldt een wettelijke volgorde: bij gehuwde ouders krijgt het kind automatisch de naam van de vader; bij ongehuwde ouders die geen keuze maken, krijgt het kind de naam van de moeder.

Beginsel van eenheid van het gezin

Het uitgangspunt is dat alle kinderen uit hetzelfde gezin dezelfde achternaam dragen. De naam die voor het eerste kind wordt gekozen, geldt ook voor alle volgende kinderen van dezelfde ouders.

Situaties waarin naamskeuze kan worden gemaakt

Naamskeuze is mogelijk in verschillende situaties:

- Bij geboorte van het eerste kind binnen een huwelijk.
- Bij erkenning van een kind door de vader.
- Bij adoptie.
- Bij gerechtelijke vaststelling van het ouderschap.

Als er geen juridische vader is, krijgt het kind automatisch de naam van de moeder. Bij adoptie zonder juridische moeder krijgt het kind de naam van de vader. Als één van de ouders is overleden of niet in staat is tot naamskeuze, mag de andere ouder kiezen.

Geschillenregeling

Indien ouders het niet eens worden over de achternaam, beslist de rechter in het belang van het kind. Vaak wordt dan gekozen voor een dubbele achternaam. In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij onenigheid over de volgorde van de namen, kan in het uiterste geval het lot beslissen.

Naamskeuze door het kind zelf

Kinderen van 16 jaar of ouder die worden erkend, geadopteerd of van wie het vaderschap gerechtelijk wordt vastgesteld, mogen zelf hun achternaam kiezen. Daarnaast kan iedere jongvolwassene tot vijf jaar na het bereiken van de meerderjarigheid (dus tot 23 jaar) zijn of haar achternaam wijzigen.

Personen zonder naam

Voor personen, woonachtig in Suriname, zonder geslachtsnaam, zoals sommige immigranten, bestaat een regeling waarbij zij met toestemming van de overheid een naam kunnen kiezen.

Wijziging van de geslachtsnaam

In Suriname kan wijziging van de achternaam plaatsvinden bij resolutie. De president heeft hierbij een ruime beoordelingsvrijheid, omdat er nog geen wettelijke gronden zijn vastgelegd voor geslachtsnaamswijziging.

Gehuwde vrouwen en mannen

Gehuwde partners mogen in het maatschappelijk verkeer elkaars achternaam gebruiken, maar officieel blijft de eigen achternaam ongewijzigd. Het gebruik van de partnernaam kan slechts in uitzonderlijke gevallen worden verboden. De gescheiden vrouw mag de naam van haar ex-echtgenoot gebruiken, zolang zij niet hertrouwt. Deze regeling geldt ook voor de gehuwde mannen. Uit oogpunt van gelijkberechtiging behoort de gehuwde man hetzelfde te kunnen, al valt niet te verwachten dat hiervan veel gebruik gemaakt zal worden.

Met dank aan de studenten van de Faculteit der Juridische Wetenschappen

Garden Sharon, Katidjo Eleonora, Nirandjan Deanna

Bestuur Universiteitsinstituut Kinderrechten

Mr. dr. M. Manohar

Mr. A. Kalloe

Mr. N. Bakker Msc.

Drs. S. De Vries

